

Amsterdam Studies

The Truth, the Whole Truth, and nothing but the Truth

Amsterdam Studies is a multi-lingual Internet forum for analyses on political, economic and cultural developments in Europe.

ISSN 1873-3042

Editor-in-chief: László Marác

Internet: www.federatio.org/amsterdamstudies.html

Email: lkmaracz@orange.nl

Tóth Miklós: Nagy problémák a Romániai Római Katholikus Egyházban Erdélyben

Issue #32.

28 July 2007

Sajtóközlemény*Nagy problémák a Romániai Római Katolikus Egyházban Erdélyben*

Romániai római katolikusok, szinte kizárólag magyarok, mélyen fel vannak háborodva Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek döntései miatt, aki a kolozsvári Szent Mihály katedrális lelkészét, Czirják Árpádot és a csiksomlyói lelkészt, Gergely Istvánt elmozdította állásukból. Ezeknek az elmozdításoknak a valóságos oka abban van, hogy ezek a lelkészek nagyon sikeres munkát végeztek saját egyházuk hívei körében. Ez a kötelességük. Az érsek döntéseinek az a világos célja, hogy kedvében járjon a román hatóságoknak és az ország szélsőségesen nacionalista etnikai román többségének, hogy ilymódon aláássa és megtörje az erdélyi magyarok erkölcsi erejét. Ez a Vatikánnak a román orthodoxia és általában a keleti orthodoxia irányában követett jelen kedveskedő politikája vonalában fekszik. A Vatikán naív, képzelgésre alapított politikájáért feláldozza az erdélyi magyar katolikusokat. A r.k. egyház nem csak tagjait árulja el, hanem küldetését is. Maga a pápa, XVI. Benedek, a Római Katolikus Egyház feje, felelős ezért a politikáért. Nagy nemzetközi felháborodás tört ki emiatt a politika miatt. Ha az egyház cserbenhagyja a híveit, a hívek hátat fordítanak az egyháznak. Itt nem csupán egyházi zavarról sem egyszerűen nemzetiségi kérdésről van szó, hanem – figyelembe véve a kérdés összefüggéseit - általános emberi erkölcsi értékeknek a r.k. egyház által történő szándékos megsértéséről Közép Európában, amely jelenleg az EU része. Ennek következtében ez mindenkit érint. Ennek következtében e nyilatkozat aláírója, a Hollandiai Magyar Protestáns Keresztyén Lelkigondozói Szolgálat elnöke, a romániai helyzetet ismervén, *à titre personnel* (magánszemélyként) a mellékelt levelet intézte a pápához, amely magáért beszél. Mivel a nemzetközi felháborodás ellenére a döntésekben nem történt változás, ennek a levélnek a publikálása elkerülhetetlenné vált angol eredetiben és magyar fordításban.

Hága, 2007. július 20.

Dr. Tóth Miklós

FORDÍTÁS ANGOLBÓL

XVI. Benedek Pápa Őszentségének
Vatikán Város
I-00120 Róma

Ajánlott.

Hága, 2007. július 1.

Pápai Szentség!

Bár – holland és magyar - protestáns keresztyén vagyok, nem pedig római katolikus, mégis kötelességemnek érzem felhívni Szentséged figyelmét azon problémákra, amelyek az erdélyi, romániai, túlnyomó többségében magyarokból álló római katolikus közösséget érintik. Ezeknek a problémáknak komoly következményei lehetnek mind a Római Katolikus Egyház mind a magyarság számára ezen az országon belül és azon kívül.

Az erdélyi római katolikusok úgy érzik, hogy egyházuk őket cserbenhagyta és elárulta. Azt a tényt, hogy Szentséged elődje, II. János Pál pápa Romániában tett látogatása alatt elmulasztotta meglátogatni Erdélyt, ahol abban az országban a legnagyobb római katolikus közösség él, senki sem fogja soha elfelejteni. Egy másik folyamatos keserű tapasztalat abból áll, hogy a Moldvában élő magyar 'csángóknak' magyar származású lelkészek által történő lelkigondozására és egyházi tevékenységeiknek anyanyelvükön való elvégzésére nem kapnak semmi komoly támogatást egyházi oldalról. Ez csak két példa a csalódások hosszú sorozatából. Erdélyben – mint más országokban – vallás és nemzeti tudat szorosan összefonódik. Azonkívül a keleti és a nyugati keresztyénség között 1054. óta létező régi, de még mindig élénken fennálló problémák Erdélyben fájdalmasan érintik mindenkinek a mindennapi életét.

Ebben a versailles-i békeszerződések által 1920-ban mesterségesen létrehozott többnemzetiségű államban minden román nemzetiségű személyt – függetlenül egyházi hovatartozásától – az 'egy-nemzetiségű' államnak az Alkotmányban lefektetett alapvető álma tölt el. Ez *contradictio in terminis* [önmagának ellentmond]. A 2. világháború után a németeket 'eladták' Németországnak és a zsidókat Izraelnek. A magyarok a legnagyobb, gyakorlatilag az egyedüli jelentős kisebbségi népcsoport (1.800.000), tekintettel nagyságukra s gazdasági és kulturális szerepükre. A román nemzetiségűek tulajdonképpen a magyarok fegyőreinek tekintik magukat: ez fontos egyesítő elem a számukra. A magyarok római katolikusok vagy protestánsok. A Román Ortodox Egyház a mély magyar-gyűlölettel eltelt fanatikus román nacionalizmus vezetője és hordozója. Az Ortodox Egyház nagyon agresszív és jelenleg a maga győzedelmes terjeszkedő fejlődésének a zenitjén van. A bukaresti pátriárka az állam legfelsőbb államfője. Romániában a valóságban minden az egyházi/nemzetiségi problémáktól függ.

Most új dráma állt elő Kolozsvárott (Cluj-Napoca/Kolozsvár/Klausenburg), Erdély tényleges fővárosában, amely egész Erdélyt felzaklatja. A Szent Mihály Templom lelkészének, Czirják Árpádnak, az egész országban általánosan tisztelt és szeretett lelkésznek – akit Márton Áron érsek 1979-ben a saját utódjának javasolt – Jakubinyi György, a gyulafehérvári (Alba Julia/Gyulafehérvár/Karlsburg) érsek döntése alapján augusztus 1-én el kell hagynia gyülekezetét annak ellenére, hogy ez ellen mind az egyházon belül mind azon kívül nagy az ellenállás. Az érsek határozatát általában politikai döntésnek tekintik acélból, hogy kedveskedjék a román hatóságoknak.

A Szent Mihály templom gyülekezete az erdélyi római katolikusok fontos központja. Amint általánosan ismert, Czirják Árpádnak volt köszönhető, hogy a Szent Mihály templom túlélte a rombolási terveket Nicolae Ceausescu diktatúrája idején. Szintén Czirják Árpád volt az, aki gyermekeket és családokat hozott kapcsolatba a katolikus egyházzal, midőn a vallást államellenesnek tekintették, amelynek gyakorlása súlyos következményekkel járt. A román titkos szolgálat, a hírhedt Securitate fenyegetése és üldözése ellenére Czirják Árpád lelkeket mentett az egyház számára és gyülekezetét erősen és virágzóan kiépítette.

Közismert, hogy a Vatikáni hatóságok gyakran tartanak kapcsolatot a Román Ortodox Egyházzal. Lehetséges, hogy ez részben a Görög Katolikus Egyház gyenge helyzetéből következik, amely egyház Pápai Szentségedet fejének ismeri el. A román nemzetiségűek ezen egyháza is magyarellenes. Ez az egyház volt a 'Dáko-Román elmélet' hazug meséjének a

kitalálója, amely mindazonáltal a jelenlegi román állam alapmítosza. Ezt az egyházat az Ortodox Egyház (a román állammal együttműködve) a 20. század folyamán jórészt likvidálta. Ezt a tragikus fejleményt egyébként Báró Jósika Miklós már a 19. század elején megjósolta.

A római katolikus egyház a valóságban a magyar római katolikusokat feláldozza az önbizalommal telt román és általában a keleti ortodoxiával való jövőbeli együttműködés naiv, képzelgő álomképeért. Ez tovább fog folytatódni addig, míg a római katolikus egyház további engedményeket tesz. Miért lehetne most, a jelenlegi történelmi helyzetben elérni azt, ami 1439-ben nem sikerült? Az engedményeknek ez a politikája a valóságban hamis reményekre van alapozva. A kétségtelenül nem naiv, hanem nagyonis találékony ortodox és görög katolikus 'játéktársak' manipulálják a Vatikánt. Együttműködésre szükség van, de helyes-e ezt azzal kezdeni meg, hogy az egyháznak egyik tevékeny részét feláldozzuk bizonytalan reményekért?

Erdő Péter esztergomi érsek (Magyarország) arra kérte az erdélyi római katolikusokat, hogy fogadják el érsekük döntését, azaz árulják el önmagukat, cselekedjenek lelkiismeretük ellen, azaz tegyék pontosan ugyanazt, amire a kommunista időszakban kényszerítették őket, most azonban tegyék ezt saját egyházuk kérésére, amely az ő legfelsőbb erkölcsi tekintélyük. (lásd: Máté ev. 16:26 és az I. Thessalonikai levél 5:20). Ez az etikai kulcskérdés: emberi – és keresztyén/keresztyény – erkölcsi dráma ez, olyan krízis, amelybe a római katolikus egyház, Jézus Krisztus egyháza, a saját híveit dönti. Az Egyház a saját egyháztagjai hűségével (lojalitásával) visszaél. Ennek a fejlődésnek az előrelátható következménye egy erkölcsi összeomlás lesz a római katolikusok körében, akik mindaddig, gyakran életüket kockáztatva, hűek maradtak egyházukhoz. Nem élünk többé a középkorban.

Mi történik akkor, ha az Egyház nem lojális híveivel szemben és – ami még rosszabb – nem hű a maga erkölcsi feladatához? Ha az Egyház elejti az egyháztagjait, akkor az egyháztagok elejtik az egyházat. Ezért Pápai Szentséged felelős. Ez az Egyház számára sok magyar római katolikus elvesztéséhez fog vezetni, olyanok elvesztéséhez, akik évszázadokig hűséges katolikusok voltak. Ők vagy átlépnek protestáns egyházakba vagy nem lesznek egy egyháznak sem a tagjai. Valóban Szentséged szándékában vannak ezek az előrelátható következmények? Bárhogyan legyen is: ezzel a stratégiával a Római Katolikus Egyház komoly károkat fog szenvedni Erdélyben, és ha ez történik, az egyház meg is érdemli ezeket a következményeket. Mindazonáltal: nem tudom és nem is akarom elhinni, hogy a problémának minden szempontját figyelembe vették. Ez ennek a levélnek az indító oka. Mint testvér Jézus Krisztusban igyekezek megóvni Pápai Szentségedet egy hibától.

A tervezett – és időközben a sajtóban közzétett – egyházi változások másik szempontja az a kockázat, amely hasonlít ahhoz, mely az utóbbi évek folyamán az USA-ban előállt.

Talán hasznos lehetne Szentséged számára e hónapban az erdélyi helyzetet újra átgondolni.

Az alulírott többek között a Hollandiai Magyar Protestáns Keresztyén Lelkigondozói Szolgálat elnöke és a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat titkára. Ezt a levelet *à titre personnel* [magánszemélyként] írta. Ez *cri de Coeur* [szívszakasztó kiáltás], amelyre annak írója nem vár választ, de amelyre vonatkozólag a publikáció jogát, szükség esetén, fenntartja.

Pápai Szentséged tisztelő híve:

Dr. Tóth Miklós
(Dr. M.I. Tóth)

Az angol eredeti szöveget írta és azt magyarra fordította: Tóth Miklós
Hága (Hollandia), 2007. július 4.